ResearchGate

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: https://www.researchgate.net/publication/323759520

An Example of the Effects of Traditional Handicraft to the Present: Investigation of Creative Industries in the Context of Textile Design/ Geleneksel El Sanatlarının Günümüze Etkil...

Conference Paper · March 2018

CITATIONS
0

READS
107

3 authors:

Derya Meriç
Dokuz Eylul University
14 PUBLICATIONS **1** CITATION
SEE PROFILE

Elif Kurtuldu
Dokuz Eylul University
22 PUBLICATIONS **5** CITATIONS
SEE PROFILE

Nesrin Dinç Önlü
Dokuz Eylul University
10 PUBLICATIONS **2** CITATIONS
SEE PROFILE

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

SEAMLESS WOVEN GARMENT DESIGN AND FORM SEARCHING WITH SUSTAINABLE DESIGN CONCEPT View project

Msc. Thesis of Industrial Arts, Fashion Design /AN EVALUATION OF USAGE POSSIBILITIES OF INTELLIGENT TEXTILES IN PRODUCT DESIGN AND APPLICATIONS FOR FASHION DESIGN View project

All content following this page was uploaded by Elif Kurtuldu on 17 January 2019.

The user has requested enhancement of the downloaded file.

5.
ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜR VE SANATLARINI TANITMA SEMPOZYUMU - ÇALIŞTAYLARI

Georgia/Tbilisi *20-25.03.2018* *Gürcistan/Tiflis*

BİLDİRİ KİTABI

PROCEEDINGS BOOK

INTERNATIONAL TURKISH CULTURE
AND INTRODUCTION OF ARTS SYMPOSIUM WORKSHOPS

Editör:Doç.Mehmet Ali EROĞLU - Prof.Lela GELEİSHVİLİ

GELENEKSEL EL SANATLARININ GÜNÜMÜZE ETKİLERİNE BİR ÖRNEK: YARATICI ENDÜSTRİLERİN TEKSTİL TASARIMI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Derya MERİÇ*
Elif KURTULDU**
Nesrin ÖNLÜ***

ÖZET

Kültürel değerlerin bir yansıması olan geleneksel el sanatları; kültürün nesilden nesile ya da toplumdan topluma aktarımında etkin bir rol oynamaktadır. Halk kültüründe bir ifade aracı olarak kullanılan geleneksel tekstiller ise bu açıdan önem taşımaktadır. Günümüz değişen yaşam koşulları ve toplumsal yapısı sebebiyle bu aktarım yöntemleri alternatif alanlara yönelmiştir. 90'ların başında ortaya çıkan "Yaratıcı Endüstriler" kavramı ile yerel kalkınma için yeni modeller geliştirilmeye başlanmış ve bu alanda "yaratıcılık" ve "tasarım" kavramları ön plana çıkmıştır. Bu bağlamda yerel değerlerimizi oluşturan geleneksel tekstillerimizin günümüz küresel dinamikleri doğrultusunda yeniden canlandırılması açısından yeni bakış açıları getirmek faydalı olacaktır. Bu çalışmada geleneksel el sanatlarının bir örneği olarak tekstil sanatı; yaratıcı endüstriler kapsamında yorumlanarak bireysel ve toplu girişim örnekleri üzerinden incelenecektir. Ayrıca çalışmada; bu bağlamda geleneksel tekstil sanatını tanıtmak, bilinirliğini ve farkındalığı artırmak, yaygınlaşmasını sağlamak ve yeni iş modelleri oluşturacak potansiyelleri tartışmak hedeflenmektedir.

Anahtar Sözcükler: Geleneksel el sanatları, geleneksel tekstiller, tekstil sanatı, yaratıcı endüstriler.

GİRİŞ

Bir kültür unsuru olarak "el sanatları" genel anlamda bir toplumun, kuşaktan kuşağa aktarılmaya değer sosyal yaşam tarzları ve simgeler bütünüdür. Bu yüzden "el sanatları" bir toplumun yüzyıllar boyu süregelen, kuşaktan kuşağa aktarılan, gelenekler ile devam eden en önemli değerleridir (Sürür ve Sürür, 1992). Tekstil sanatları ise, insanlıkla birlikte günümüze kadar gelişerek devam eden, zanaattan endüstriye dönüşmüş geleneksel bir el sanatıdır ve halk kültüründe hem bir ifade aracı hem de görsel kültür ögesi olarak büyük önem taşımaktadır. Bu özellikler tekstilin endüstrileşme sürecine katkıda bulunan önemli unsurlardır.

Sanayi devrimi ile birlikte geliştirilen yeni üretim yöntemleri ile tekstil tasarımında seri üretim ürünlerin devreye girmesi söz konusu olmuştur. Değişen bu dinamikler doğrultusunda oluşan tasarım kaygıları ile çeşitli stil ve akımlar ortaya çıkmış böylece tekstillerin endüstriden, el sanatlarından, sanat ve tasarım akımlarından, doğadan ve diğer disiplinlerden etkilenerek gelişimine katkıda bulunmuştur. Günümüzde ise, değişen yaşam koşulları ve toplumsal yapılar sebebiyle sanayi devrimi sonrası gelişen ülkelerin endüstrileşme bakış açılarına alternatif olarak ortaya çıkan yaratıcı endüstriler kavramı; tasarım ve yaratıcılık değeri taşıyan yeni kalkınma planlarını destekler nitelik taşımaktadır. Bu alternatif duruş bize Arts & Crafts hareketini çağrıştırsa da Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri gibi teknoloji destekli oluşumlar ile de günümüz dinamiklerinden beslenen bir sistemdir.

Gürcüm'ün Sarıkaya Levent'ten aktardığı üzere, kuşaklararası iletişimin sağlanması ve biriken değerlerin geleceğe aktarılmasının kültürel mirasın korunmasıyla mümkündür (2015). Kültürel mirasın korunması ve geleneğin sürdürülebilirliği konusundaki artan farkındalıklar sonucu; 90'ların başında ortaya çıkan "Yaratıcı Endüstriler" kavramı ile yerel kalkınma için yeni modeller geliştirilmeye başlanmış ve bu alanda "yaratıcılık" ve "tasarım" kavramları ön plana çıkmıştır. Bu çalışmada öncelikle yaratıcı endüstri kavramı üzerinde durulmakta; ortaya çıkışı, tanımı ve kapsamı hakkında bilgilendirme yapılmaktadır. Takip eden bölümlerde geleneksel el sanatlarının bir örneği olarak tekstil sanatının Türkiye'deki ve Dünya'daki örnekleri yaratıcı endüstriler kapsamında yorumlanmakta bireysel ve ya toplu girişim örnekleri üzerinden incelenmektedir.

2. YARATICI ENDÜSTRİLER

2.1. YARATICI ENDÜSTRİLERİN ORTAYA ÇIKIŞI, TANIMI VE KAPSAMI

Yaratıcı endüstri kavramı 18. yüzyılın "yaratıcı sanatlar" ve "kültürel endüstriler" kavramlarının evrilmesi ile ortaya çıkmış ve uzun vadede tüketici, vatandaş terimlerinin de eklenmesiyle şekillenmiştir. (Hartley, 2005). 1990'lı yılların ortasında Avustralya ve İngiltere'de temelleri atılan yaratıcı endüstriler; dünyanın birçok ülkesinde öne çıkmaya başlamış ve verimlilik, ihracat, modernizasyon ve istihdamda oluşturduğu katma değerin fark edilmesiyle birlikte gelişmekte olan/sanayileşen ülkelerin de dikkatini

*Arş. Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü, İzmir, Türkiye, deu.deryameric@gmail.com
**Arş. Gör., Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü, İzmir, Türkiye, elif.kurtuldu@deu.edu.tr
***Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü, İzmir, Türkiye, onlunesrin@gmail.com

çekmiştir (Hocaoğlu, 2015). Erkayhan'ın da aktardığı üzere; ilk Yaratıcı Endüstriler Haritası Belgesi'nde yaratıcı endüstriler kavramı "bireysel yaratıcılık, beceri ve yetenek üzerine temellenen, aynı zamanda fikri mülkiyetleri geliştirerek refah yaratma ve iş istihdamı sağlama potansiyeline sahip faaliyetler" olarak tanımlanmıştır (2015). Yaratıcı endüstrilerin oluşturduğu katma değerlerle birlikte gelişmiş ülkelerde ön plana çıkan hizmet sektörü ile endüstri sektörü arasında bir bağ oluşmuştur (Vardar, 2017). Sanayi devrimi ile birlikte değişen üretim yöntemleri ve gelişen endüstri temelli politikalar, günümüz dinamikleri ile tasarım ve yaratıcılık kavramları ile beslenen, yerel kalkınma planlarını destekler yeni stratejilere dönüşmektedir. Bu noktada devreye giren yaratıcı endüstriler, yaratıcılığa bağlı sıradışı iş modelleridir ve ürünlerin sabit ve öngörülebilir bir değere sahip olduğu olağan endüstrilerden farklılık göstermektedirler (https://simplicable.com/new/creative-industries). Yaratıcı endüstrileri diğer endüstrilerden ayıran en önemli fark; fikri mülkiyet haklarına ve kişisel yaratıcılığa önem vermesi, nihai ürün olarak telif hakkı, patent, marka ve tasarımı kabul etmesi olduğunu söylemek mümkündür (Yardımcı, 2016).

Lazzeretti ve arkadaşlarının aktardığı üzere; özellikle kentlerde konumlanmış ve farklı mesleki, bilimsel ve sanatsal alanlarda yer alan yaratıcı sınıf; yaratıcı ekonominin ana dinamiklerinden biridir (2014). Bu sebeple, değişen süreçlerde nesillerin farklılaşması yaratıcı sınıfın niteliklerini değiştirmekte bu ise yaratıcı sektörlerin çeşitlenmesine sebep olmaktadır (Lazzeretti,2014). Yaratıcı endüstriler genel olarak; reklamcılık, pazarlama, mimarlık ve mühendislik hizmetleri, sanat ve antika pazarı, el sanatları, endüstriyel tasarım, moda tasarımcılığı, film/dizi, interaktif yazılımlar, müzik, yayıncılık, yazılım ile televizyon ve radyo sektörlerini kapsamaktadır. UNCTAD'ın 2008 tarihli "Creative Economy" Raporu'nda ise yazılım, yayıncılık, mimarlık ve mühendislik hizmetleri, tasarım, televizyon ve radyo, reklamcılık, film, müzik, görsel ve grafikle ilgili sanatlar, video ve bilgisayar oyunları, moda gibi sektörleri yaratıcı endüstriler olarak tanımlamaktadır (Vardar, 2017).

2.2. ULUSLARARASI YARATICI ENDÜSTRİ ÖRNEKLERİ

Uluslararası yaratıcı endüstri örnekleri incelendiğinde geleneksel tekstillerin kullanımına dair çeşitli örneklere rastlamak mümkündür. Bulunduğu coğrafyanın, toplumun, kültürün değerlerini taşıyan bu örneklerin diğer bir ortak noktası ise geleneksel teknik, malzeme vb. ile beslenen bu ürünlerin günümüz dinamikleri doğrultusunda geliştirilmiş güncel tasarım ürünleri olarak yorumlanmış olmalarıdır. Etnia markasını bu bağlamda örnek bir çalışma olarak incelemek mümkündür. Etnia ürünleri Meksika'daki çeşitli etnik gruplar arasındaki işbirliği sayesinde lüks ve zanaat üretimini birleştirmektedir. Markanın kilit değerlerinden biri, adil ticaret, güvenilir iş planları ve tanıtma yoluyla Meksika etnik kültürlerinin el sanatlarının tekniklerine saygıdır. Etnia ürünlerinin arkasındaki güzellik, yüksek kaliteli malzemeler ve geleneksel tekstiller ile her ürünün taşıdığı hikâyenin karışımıdır (Şekil.1).

Şekil 1. Etnia markasının çanta tasarımları ve üretim süreçleriKaynak: https://www.behance.net/gallery/30984507/Etnia (E.T.: 15.3.2018)

Bir diğer örnek olarak Minata ise, geleneksel ayakkabılara ilginç bir alternatif sunan bir ayakkabı firmasıdır. İlham kaynağı, izlerin keşfedilmesi, yolların keşfedilmesi ve herkesin hayal ettikleri geleceği yaratma fırsatlarını benimsemeleri gerektiğine olan inançtır. Amacı, gezginlere konuşan ve keşfetmeyi asla bırakmayacakları teşvik eden bir marka olmaktır. Marka logosunda, doğru yöne işaret eden geleneksel bir pusula üzerinde oynanan bir oyundan esinlenilmiştir. Ayakkabılar Meksika'da ustalıkla üretilmiş ve bu renkli kültürü yansıtacak canlı bir renk paleti seçilmiştir (Şekil. 2).

Şekil 2. Minata markasının ayakkabı tasarımları ve satış sunumları Kaynak: https://www.behance.net/gallery/54330355/Minata (E.T.: 15.3.2018)

Kültürün getirdiği geleneksel kullanıma modern bir uyarlama örneği olan Sou Sou ise; el yapımı parmak arası çorap ayakkabı tasarımları ile japon geleneğini modern tasarım dinamikleri ile birleştiren ve mail sipariş yöntemi ile satışını sağlayan bir Kyoto markasıdır. Geleneksel japon tekstillerinin ve desenlerinin kullanıldığı ürünlerinde aynı zamanda; kumaş tasarımları, aksesuarlar, kimonolar, seramik objeler gibi ürünler bulunmaktadır (Şekil.3).

Şekil 3. Sou sou marka parmak arası çorap ayakkabı tasarımları Kaynak: http://sousounetshop.jp/?pid=57280381 (E.T.: 15.3.2018)

2.3. TÜRKİYE'DE YARATICI ENDÜSTRİ SÜREÇLERİ VE ÖRNEK ÇALIŞMALAR

UNCTAD, 2010 verilerine göre; Türkiye'de 2002-2008 yılları arasında yaratıcı endüstriler; el sanatları (halı, iple yapılan yaratımlar), görsel-işitsel, tasarım (takı, moda, iç mimari objeleri), yeni medya, sahne sanatları, yayın, görsel sanatlar olarak incelendiğinde sadece el sanatları ve tasarım alanında bir

ihracat olduğu gözlenmektedir. 2008 yılında, 2002 yılına göre yaratıcı ürünlerin ihracatında büyük bir gelir artışı bulunmaktadır (Aktaran: Hocaoğlu, 2015). 2010 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi tarafından "21. Yüzyılda Yaratıcı Endüstriler ve Şehirler" Sempozyumu düzenlenmiştir. Bu sempozyum ile "Yaratıcı Endüstri" kavramı ilk defa Türkiye'de bir etkinlik bazında dile getirilmiş ve tartışılmıştır. Ayrıca sempozyum kapsamında, bazı meslek kuruluşlarının da katılımıyla "Türkiye'de Yaratıcı Endüstriler Girişimi Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen çalıştayda "Yaratıcılığı Türkiye'de özenilen ve tercih edilen sosyal ve ekonomik bir değer kılmak; yaratıcı endüstrilerin ülke ekonomisine ve toplumsal yaşama katkısı konusunda farkındalık yaratmak, yükseltmek ve sürdürebilirliğini sağlamak." vizyonu ile yola çıkılmıştır (Demir, 2014). Takip eden süreç içerisinde, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Bahçeşehir Üniversitesi gibi kurumlar bünyesinde yaratıcı endüstrilere yönelik uygulama ve araştırma merkezleri kurulmuştur. Bununla birlikte; İstanbul Kalkınma Ajansı 2015 yılında Doğrudan Faaliyet Desteği Kapsamında Yaratıcı Endüstrilerin Geliştirilmesi Mali Destek Programı Proje Çağrısı'na çıkmıştır. El sanatları, tekstil ve tasarım alt gruplarının da bulunduğu bu çağrıda unutulmaya yüz tutmuş el sanatlarımızın canlandırılmasına yönelik örnek proje başlıkları dikkat çekmektedir.

-Yaratıcı endüstriler alanında faaliyet gösteren alt sektörlerin ortak çalışmasına imkân verecek merkezlerin oluşturulması,

-Mevcut kültür merkezlerinin yaratıcı endüstrilere daha iyi hizmet etmesini sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılması, bu kapsamda örnek modellerin oluşturulması,

-Zanaatkâr, imalatçı ve tasarımcıların bir araya gelmesini sağlayan merkezlerin oluşturulması,

-Zanaatkârların becerilerini yeni nesillere aktarmalarını sağlayacak merkezlerin oluşturulması,

-İstanbul'un küçük üretici ve zanaatçı haritasının çıkartılıp üretim bölgelerine yönelik ortak tasarım atölyelerinin geliştirilmesi,

-İstanbul'un yaratıcı üretim alt bölgelerinin ve kümelerinin korunması, geliştirilmesi,

-Yaratıcı sektörler içerisinde tespit edilmiş niş konularda usta çırak sisteminin geliştirilmesi bu başlıklar için örnek gösterilebilir. (İstanbul Kalkınma Ajansı Yaratıcı Endüstrilerin Geliştirilmesi Mali Destek Programı Çağrı Metni, 2015).

Tüm bu yaklaşımlar doğrultusunda yerel üretimlerin ve yöreye özgü tekstillerin bilinirliğinin ve farkındalığının artırılması açısından bu üretim noktalarına yapılan gezi ve ziyaretlerin özellikle tasarım eğitimi almakta olan öğrencilerde farkındalık yaratmak açısından önemi büyüktür. Geleneksel üretimin ve yerel satışın yerinde incelenmesi ve bu noktada öğrencilerde faklı bir bakış açısı yaratılabilmesi adına Denizli İhracatçı Birlikleri(DENİB)'nin düzenlediği 6. Ev ve plaj giyim yarışması kapsamında; Denizli yerel bezlerini ve üretim yöntemlerini tanıtmak amacıyla DENİB'in desteği ile Buldan Gezisi düzenlemiştir. Gezi kapsamında Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarımı öğrenci ve öğretim elemanları ilçedeki yerel üretici ve esnafı ziyaret etmiştir. 2018 Ekim ayında düzenlenen gezide yerel üretim ve dönüştüğü tasarım ürünleri yerinde incelenmiş ve satış kanalları hakkında bilgi edinilmiştir (Şekil.4).

Şekil 4. DEU GSF Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü Buldan gezisinden görüntüler, Kaynak: Fotoğraf, Derya MERİÇ

Coğrafi özellikler (iklim şartlar ve bitki örtüsü vb.) de geleneksel malzeme ve teknikler ile yerel üretimin şekillenmesinde rol oynayan etmenlerdendir. Türkiye'de muz üretiminin yapıldığı ilk yer olan Alanya'da, muzun tanıtımı ve kullanılırlığını artırmak ve unutulmuş yöresel değerleri canlandırmak amacıyla araştırma yapan Alanya Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Muz lifi üretimini yeniden hayata geçirmek amacıyla bir çalışma başlatmıştır. Belediyeye ait tarihi Hasan Ağalar Konağı'nda kurulan atölyede muz bitkisinin gövdesi yarılarak içinden çıkarılan kısmı makinede preslenerek lif ve iplik elde edilmekte, bu iplerden ise çeşitli dokuma veya işlemlerden sonra kıyafet, ayakkabı, aksesuar, takı ve hediyelik eşya üretimi yapılmaktadır (Şekil.5).

Şekil 5. Alanya Belediyesi tarafından kurulan muz lifi atölyesinden görüntüler. Kaynak:http://alanya.bel.tr/Haber/19681/ALANYA-BELEDIYESI--YOREX-TE-ALANYA-IPEGINI-VE-MUZ-LIFI-DOKUMALARINI-ZIYARETCILERLE-BULUSTURDU (E.T.: 15.3.2018)

Bir diğer girişim örneği ise Chapputz markasıdır. Chapputz, yörük kültürünün günümüzde unutulan bir değeri olan "Çaput Kilim Dokumacılığı"nı tasarım çözümleriyle modern hayata uyarlamaktadır. El üretimi ve geri dönüşüme sağladığı katkı çevre dostu olan Chapputz, kullanılmayan kıyafetlerin ve tekstil malzemelerinin şerit şeklinde kesilip köy tezgâhlarında kadınlar tarafından dokunmasıyla üretilmektedir. Tasarımlarda, doğallığın korunması adına astar olarak jüt, aksesuar olarak ise zeytin ağacından üretilmiş el yapımı düğmeler kullanılmıştır (Şekil.6).

Şekil 6. Chapputz markasının çanta tasarımlarına örnekler
Kaynak: http://www.chapputz.com/ (E.T.: 15.3.2018)

Mesele; el işçiliğinin özgünlüğü, unutulmaya yüz tutmuş geleneksel yöntem ve ürünlerin yeniden hayata dönmesi, ortak duygularımızın ifadesi olan sembollerin birleştiriciliği ve en önemlisi herkesin kişisel bağ kuracağı tasarımlar yaratan yepyeni bir marka olarak kendini tanıtmaktadır. Tasarımdan üretime, ambalajdan, sembollerle kazandığı anlamlara kadar her aşamasının planlanması kaygısıyla çalışan marka aynı zamanda yavaş tasarım yaklaşımını benimsemiştir (Şekil.7).

Şekil 7. Mesele markası peştamal ve sabun tasarımlarına örnekler ve instagram sayfasından bir görüntü Kaynak: https://www.instagram.com/meseleler/ (E.T.: 15.3.2018)

3. PAYLAŞIM VE SATIŞ PLATFORMLARI

3.1. İNTERNET PAYLAŞIM VE SATIŞ PLATFORMLARI

Çağımızın bir getirisi olan değişen satış ve pazarlama kanalları bu alanda da paylaşım ortamlarının oluşmasına olanak sağlamıştır. Günümüzde teknolojinin gelişmesi ile facebook, twitter, instagram gibi sosyal medya alanlarının paylaşım ve satış kanalları olarak kullanılmasının yanı sıra internet üzerinde çeşitli uluslararası düzeyde paylaşım ve satış platformları şekillenmiştir. Uluslararası boyutta bilinirliği olan Behance, Etsy gibi oluşumlar, bu internet paylaşım ve satış platormlarına örnek gösterilebilir (Şekil.8)

Şekil 8. Behance (solda) ve Etsy (sağda) paylaşım ve satış siteleri sayfa arayüzleri Kaynak: https://www.behance.net/ (E.T.: 15.3.2018), https://www.etsy.com/ (E.T.: 15.3.2018)

Türkiye'deki internet satış ve paylaşım platformlarına ise zet.com ve hipicon.com siteleri örnek gösterilebilir. Tasarımcı ve tasarım ürünlerine kolaylıkla ulaşmayı sağlayan bu oluşumlar aynı zamanda kendi blogları ile de bilgilendirme, tanıtım, röportaj, etkinlik gibi konularda da etkin rol oynamaktadırlar (Şekil.9).

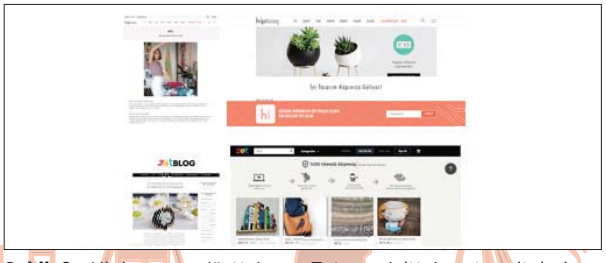

Şekil 9. Hipicon.com(üstte) ve Zet.com(altta) satış siteleri ve blog sayfa arayüzleri Kaynak: https://www.hipicon.com/ (E.T.: 15.3.2018), https://www.zet.com/ (E.T.: 15.3.2018)

3.2. SANAT-TASARIM PAZARLARI, MEZATLAR VE PANAYIRLAR

Diğer bir paylaşım ve satış kanalı olarak ise tasarım pazarları, mezatlar, panayırlar gibi etkinlikleri örnek göstermek mümkündür. Günümüz sosyo-kültürel yapısı ve Z kuşağının da buna katkısı ile sanat ve tasarım ürününe ulaşma ve edinme açısından alternatif yollar geliştirilerek, çeşitli platformlar ve insiyatifler aracılığı ile sanat-tasarım pazarları, mezatlar ve panayırlar düzenlenmeye başlanmıştır (Şekil.10). Bu sayede, 21. yüzyılın getirisi yeni iletişim kanalları ile sanatçı-tasarımcı ile tüketici-kullanıcı arasında yeni bir etkileşim alanı oluşturulması hedeflenmektedir.

Şekil 10. Sanat-tasarım pazarları, mezatlar ve panayırlara örnek etkinlikler Kaynak: https://www.instagram.com/p/BRaPGZEATV-z/?taken-by=kolektifkarma (E.T.: 15.3.2018), https://www.etkinankara.com/etkinlik/11995/tasarim-pazari-design-market.html (E.T.: 15.3.2018), https://www.kloraksanat.com/ (E.T.: 15.3.2018)

Ayrıca, DEÜ Güzel Sanatlar Fakültesi'nin geçen yıl başlattığı ve bu sene de devam ettirmeyi ve gelenekselleştirmeyi planladığı öğrencilerin çalışmalarını sergileyip satabildikleri bir platform olan GSF Sanat Panayırı etkinliği örnek bir uygulama olarak gösterilebilir (Şekil.11).

Şekil 11. DEU GSF Sanat Panayırı 2017 etkinliğinden görüntüler Kaynak: DEÜ GSF Etkinlik Görseli ve Fotoğraf Arşivi

4. SONUÇ

Teknolojik gelişmeler ve küreselleşmenin etkisi ile değişen toplumsal ve sosyolojik yapılar, küresel içinde yerel olma değerini tekrar gündeme getirmiştir. Tasarım ve tasarımcı açısından yerel el sanatları ve geleneksel teknikler, yaratıcı endüstriler kavramı doğrultusunda etkin potansiyeller taşımaktadır. Dolayısı ile geçmişten günümüze etkili bir kültürel aktarım aracı olan geleneksel tekstiller de değişen bu dinamikler ile odaklanılması ve yeni stratejiler geliştirilmesi gereken birçok alanın doğmasına yol açmıştır. Bu noktada;

-Kazandığı yeni potansiyeller ile popülerliği artan bu tekniklerin farkındalığının da arttırılması,

-Geleneksel temelleri, anlamları, kökenleri, tarih sürecindeki geçirdikleri yolculuklarına dair geniş kapsamlı araştırmalar yapılması,

-Kültürel değerlerini yitirmeden ve yozlaşmadan kullanımını sağlamak adına çeşitli bilgilendirme çalışmaları, arşivler, etkinlikler ve eğitim çalışmalarının düzenlenmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak; yapılacak saha araştırmalarının ve arşivlerin niteliksel olarak yetkinliği, ulaşılabilirliği ve anlaşılabilirliği büyük önem taşımaktadır. Ayrıca edinilen bu verilerin tasarım ürünlerine dönüştürülmesi sürecinde anlamlarını, karakterlerini ve kimliklerini kaybetmemesi adına; ticari kaygıların yanında tasarım ölçütleri de göz önünde bulundurularak planlanması ve yönetilmesi gerekmektedir.

Bu doğrultuda yetkin tasarım ürünlerine ulaşılabilmesi için ilgili konudaki alan araştırmacılarının, sosyologların, sanat tarihçilerinin, sanatçı ve tasarımcıların, pazarlamacıların ve daha birçok uzmanın bir arada yürüttüğü çoklu disiplinli projelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu projeler sayesinde yok olmaya ve unutulmaya yüz tutmuş yerel el sanatlarımızın farkındalığının toplumsal ve küresel bazda artmasına olanak sağlanacaktır.

Geleneksel sanatlar kapsamında tekstil sanatlarının yaratıcı endüstriler ile desteklenmesi ve bu sayede üretimin canlandırılması aynı zamanda kültürel sürdürülebilirliğe de imkân verecektir. Bu sayede de en önemli görsel kültür ögelerinden biri olan tekstillerin renk, motif vb. ögelerinin kültürel miras kapsamında gelecek kuşaklara aktarımına olanak sağlayacaktır.

5. KAYNAKLAR

Demir, E. M. (2014). Yaratıcı Endüstriler. Ankara Üniversitesi İLEF Dergisi, 1(2).

Erkayhan, Ş. (2015). Yaratıcı Endüstriler ve Dijital Gelecek Stratejileri. Intermedia International Peer-Reviewed E-Journal Of Communication Sciences, 2(2).

Gürcüm, B. H., Yalçın M. (2015). Kültürel Mirasın Sürdürülebilmesinde Özgün Tasarımların ve İnternet Ortamında Pazarlama Stratejilerinin Kullanılması: El Eğirme İplik Örneği. IV. Uluslararası Türk Sanatları, Tarihi ve Folkloru Kongresi / Sanat Etkinlikleri Bildiri Kitabı 14-16 Mayıs 2015, Konya, ss. 269-277. Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, 2016.

Hartley, J. (2005). Creative industries. Blackwell Publishing.

Hocaoğlu, D. (2015) Yaratıcı Endüstrilerin Yerel Ekonomilerdeki Önemi ve Tasarımın Bu Endüstrilere Katkısı. Planlama Dergisi, 25(3), 189-194.

Lazzeretti, L., Capone, F., & Seçilmiş, İ. E. (2014). Türkiye'de yaratıcı ve kültürel sektörlerin yapısı. Maliye Dergisi, 166(1), 195-220.

Sürür, A., Sürür. A. (1994). 21. Yüzyılda Geleneksel Türk El Sanatları İçin Öneri ve Önlemler. Kamu ve Özel Kuruluşlarla Orta Öğretimde, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri Kitabı 18-20, kasım 1992, İzmir, s. 431-434. Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

Vardar, S. (2017) Yaratıcı Endüstriler. Anahtar Dergisi, T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü Yayını, Şubat, Sayı:338.

Yardımcı, A. (2016). İş Dünyasının Yeni Yol Haritası: Yaratıcı Endüstri. Ekonomik Forum Dergisi, 269, 78-81.

İstanbul Kalkınma Ajansı Yaratıcı Endüstrilerin Geliştirilmesi Mali Destek Programı Çağrı Metni, 2015.

http://alanya.bel.tr/Haber/19681/ALANYA-BELEDIYESI--YOREX-TE-ALANYA-IPEGINI-VE-MUZ-LI-FI-DOKUMALARINI-ZIYARETCILERLE-BULUSTURDU

https://simplicable.com/new/creative-industries

http://haber.tobb.org.tr/ekonomikforum/2016/269/078_081.pdf